

VELOMARŠRUTS PIEDZĪVOJUMU MEKLĒTĀJIEM 38km (LV-EE)

Gaujiena-Kalamecu-Markuzu gravas-Karisēdi (Pētri jeb Melnupes atsegumi) - Gaujiena

Maršruta raksturojums:

-Maršruts paredzēts aktīviem un sportiskiem velobraucējiem. Maršrutā nākas saskarties ar paugurainu reljefu, bezceļu šķērsošanu un biežu velosipēda pārvietošanu pāri šķēršļiem

-Ieteicamais **maršruta sākuma un beigu punkts**- Gaujiena

Ceļa segumi: grants, pļava, purvs, meža ceļi, zemes ceļi

Grūtības pakāpe: augsta grūtības pakāpe (jārēķinās, ka LV un EE robežas šķērsošana notiek pa mežu pēc virziena (kartē cipars 6)

Iekļaujамie objekti: Kalamecu – Markuzu gravas; Karisēdi parks; Pētri upes atsegumi.

Garums- 38km

Ilgums~5-6h

Ieteicamais aprīkojums: kalnu velosipēds, pase vai ID karte, kompass, velosipēdu vai auto vadītāja apliecība

Tūrisma informācija

i **Gaujienas informācijas centrs** -telefons/fakss: 64381601; e-pasts: info@gaujiena.lv un gaujiena.info@ape.lv; <http://www.apesnovads.lv/turisms-apes-novads/>

🏠 **Naktsmītnes-Zvārtavas pils**, ar 40 gultas vietām, tel.: 64300327, 29609749; **Ojāra Vācieša Gaujienas vidusskolas internāts** (vasara) tel.: 64381629, 26514183; **Gaujienas internātpamatskola** (vasara) tel.: 64381154, 64381038

Veikali -Pārtikas un rūpniecības preču veikali: „LAR&CO”, „Ape TK”, „Lats”, „Aibe”, „Maks” (var norēķināties ar kredītkartēm); pieejams Swedbank bankomāts

Maršrutā iekļautie apskates objekti:

1. Kalamecu grava un ūdenskritumi

Abas gravas ir valsts nozīmes ģeoloģiskais dabas piemineklis, kuru veido divas kanjonveidīgas gravas ar dolomīta atsegumiem. Kalamecu gravas garums ir ap 250 m. Uz Kalamecas upītes izveidojušies 7 dažāda augstuma un platuma ūdenskritumi. Lielākais no tiem ir 0,5 m augsts un ap 4 m plats. *Ir norāde un informācijas stends.* GPS Z 57° 32' 32.641, A 26° 26' 36.273

2. Markuzu grava un alas

Markuzu grava atrodas aptuveni 0,5 km uz A no Kalamecu gravas (*nav norādes, bet ir dabas pieminekļa zaļā ozollapas zīme*). To var sasniegt pārejot lauku gar bijušajām Kalamecu mājām vai izejot gar Kalamecu gravu un tad augšup gar Poļakas (Markuzu) upīti. Markuzu gravas garums ap 1 km, dolomīti vairāk ir apslēpti gravas nogāzēs. Gravas labajā nogāzē ir līdz 1,2 m augsta un 8 m dziļa ala (jau aizgruvusi), kas izlauzta iegūstot dolomītus. Gravu nogāzēs vietām izveidojušās dolomīta pārkares no viegli grūstošiem bluķiem, tāpēc jāievēro piesardzība. Gravas visiespaidīgāk vērojamas pavasara palu periodā vai pēc lielām lietavām, kad pa gravām plūstošās upes pildās ar ūdeni, veidojot krāces un ūdenskritumus, kā arī bezlapu periodā –pavasārī un rudenī. GPS Z 57° 32' 35.309, A 26° 27' 6.664

3. Karisēdi parks Pētri jeb Melnupes krastā Igaunijā

Karisēdi ciema parks iekļaujas Pētri upes (Latvijā saukta par Melnupi, sākas Latvijā, ir 75 km gara Mustjegi pieteka) ainavu aizsargājamajā teritorijā (Natura 2000) Igaunijā, kas izveidots aptuveni 18 km garā upes posmā. Parks atrodas Pētri upes līkumā, kur senajā upes stāvkrastā atrodas neliela smilšakmens ala, parkā iekārtota atpūtas vieta, pieejama āra tualete. Karisēdi parkā aug apmēram 300 gadus vecs ozols, kura augstums ir 23 m, bet stumbra apkārtmērs – 4,4 m. Aptuveni 1,5 km uz augšu pa upi (norāde Kalkahju 1.5 km) upes kreisajā krastā pie Kalkahju viensētas atrodas ap 4 m augsts un 60 m garš dolomīta atsegums, iekārota atpūtas vieta.

Kopumā upes posms no Kalkahju līdz pat Tītsai raksturojas ar savdabīgu ģeoloģisko daudzveidību – sastopami nelieli (līdz 5 m augsti) devona perioda smilšakmens un dolomīta atsegumi. Pavasara palos applūstošās pļavas un upes senielejas krastu meži ir dzīvotnes daudzām aizsargājamām sugām, piemēram, zivju dzenītim, mazajam ērglim, orhideju dzimtas augiem u.c. Pētri upes straujtecēs ir lašu, taimiņu unstrauta foreļu nārsta vietas. Pavasara palos upi izmanto ūdenstūristi. GPS Z 57° 33' 4.57, A 26° 33' 28.53

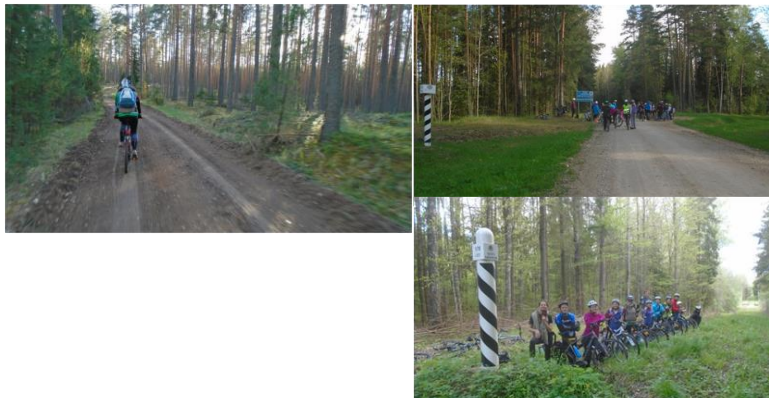
4. Mežabrāļa Enna Luhtmā (EnnLuhtmaa) bojā ejas vieta Pētri upes krastā.

Pēc II pasaules kara, tāpat kā Latvijas, arī Igaunijas mežos pret okupācijas karaspēku līdz pat 20.gs.50.gadu vidum cīnījās vairāk kā 30 tūkstoši mežabrāļi. 1954.gada 14.jūlijā kāds čekas aģents ar segvārdu „Kurts” nošāva vietējo mežabrāli Ennu Luhtmā. Mežabrāļa nāves vietā Pētri upes krastā, aptuveni 600 m no tilta pār Pētri upi, ceļa malā uzstādīta piemiņas plāksne. GPS Z 57° 33' 21.52, A 26° 32' 51.71

5. Vaskpalu meža masīvs un Jahuso purvs

Starp Gaujienas apkārtnes Lepuru purva (Natura 2000) dabas liegumu Latvijā un Mustjegi upes lejteces līkumiem Igaunijā atrodas liels un skaists Vaskpalu meža masīvs ar savdabīgu iekšzemes kāpu reljefu (augstākie virsa punkti-Tornimjagi 75 mvjl.). Caur meža masīvam, paralēli gar LV-EE robežu, gar Jahuso purvu iet marķēta velotaka.

6. Latvijas –Igaunijas robeža

LV-EE robežas garums ir 343 km, no kuriem 24 km iet pa Gaujas upi. Robeža atzīmēta dabā ar 442 robežstabiņiem. Šajā maršrutā vienreiz robežšķērsošana notiek nesot velosipēdus pa mežu (aptuveni pēc virziena Z 57° 32' 50.64, A 26° 29' 22.79), otreiz –pa Tahevas-Gaujienas autoceļu (Z 57° 34' 49.48, A 26° 21' 49.48).

Maršruta aprakstu sagatavoja:

Alberta Maija, Aļeščenkova Jeļena, Knapa Līga, Mārtinsone Laura, Šukots Artis
Vidzemes Augstskolas Tūrisma studiju virziena studenti